

Jepice jako bioindikátory vyschnutí toku

Mayflies as bioindicators of dry episodes in the stream history

POLÁŠEK Marek^{1,2}, PAŘIL Petr^{1,2}, ZAHŘÁDKOVÁ Světlana^{1,2} a ŠUPINA Jan²

¹ Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i., Mojžírovo náměstí 16, 612 00 Brno; marek_polasek@vuv.cz

² Ústav botaniky a zoologie, Masarykova univerzita, Kotlářská 2, 611 37 Brno

Klíčová slova: jepice, vysychání toků, bioindikace, species traits

Key words: mayflies, drying-up of streams, bioindication, species traits

V souvislosti s dopady globálních změn klimatu (rostoucí teploty, rozkolísaná distribuce srážek) na území ČR lze očekávat, že vysychání drobných vodních toků bude na našem území stále častějším jevem. Studie o dopadech vysychání na biotu vodních toků pochází obvykle z oblastí, kde je vysychání vodotečí běžnější (mediteránní oblast), podrobnější studie z oblastí klimaticky srovnatelných s ČR jsou však doposud ojedinělé. Posoudit dopady vysychání na vodní bezobratlé na území ČR a vytvořit metodiku bioindikace vyschnutí je jedním z úkolů projektu BIOSUCHO (www.sucho.eu). Skupinou, která reaguje na vysychání velmi citlivě, jsou jepice (Ephemeroptera). Výsledky srovnávající společenstva jepic z 11 vysychavých a 8 permanentních toků z let 2012 – 2014 ukazují, že sucho působí v ČR na společenstva jepic jako výrazný filtr: na vysychavých lokalitách byla zaznamenána nižší druhová bohatost i abundance. Taktéž zastoupení některých vlastností druhů (tzv. species traits) bylo na vysychavých tocích nižší (např. rheofilie), jiné vlastnosti naopak umožňovaly přečkání nepříznivých podmínek či znovuosídlení zaplavených habitatů (např. flexibilní vývojový cyklus). Druhy mající vlastnosti, jež své nositele při vyschnutí znevýhodňují, a tudíž se vyskytují pouze ve stálých tocích, lze považovat za indikátory permanence (např. *Epeorus assimilis*). Naopak druhy s kombinací vlastností vhodných pro překonání suché periody byly na vysychavých tocích nalézány pravidelně (např. *Baetis rhodani*).